

Dziekoński, Stanisław

"Kapłan na miarę Boga i człowieka Łomża?", red. W. Nowacki, Łomża 2011 : [recenzja]

Studia Teologiczne 29, 518-519

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kapłan na miarę Boga i człowieka, Wojciech Nowacki (red.), Lumen Fidei 5, Łomża 2011, ss. 158.

W opracowaniach podejmujących tematykę wiary, zwłaszcza na gruncie teologicznym, dość często pojawia się kwestia laicyzacji i dechrystianizacji. Zjawiska te są znane już od dziesiątków lat i zauważalne nie tylko w refleksji naukowej, ale też w nauczaniu Kościoła powszechnego i papieży. Przykładem tego są wypowiedzi Jana Pawła II, który w wielu swoich dokumentach dotykał problematyki odchodzenia od wiary i obojętności na Boga, wskazując równocześnie na dramatyczne skutki tych zjawisk dla życia ludzkiego, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym.

Wydaje się, że właśnie laicyzacja i dechrystianizacja znajdują się u źródeł bezpardonowego ataku na Kościół katolicki, zwłaszcza na biskupów i księży, włączonych poprzez święcenia w urząd kapłański, trudny w pełni do opisania nawet na gruncie teologii, ponieważ sięgający w swej istocie rzeczywistości Boskiej. W języku mediów, ale też wiernych, zanika nawet samo słowo kapłan. Mówi się o biskupach i księżach, których – w wielu przypadkach, próbuje się opisać poprzez obrazy mniejszych lub większych skandali, by w ten sposób podważyć zaufanie do przewodników duchowych, bądź też dokonać ich całkowitego zniszczenia. W tej swoistej konfrontacji włączeni w kapłaństwo hierarchiczne z góry są skazani na przegraną, bo przecież nie chodzi o przedstawienie pełnej prawdy, wszystkich okoliczności i intencji, ale o osąd odpowiadający już z góry założonej tezie, którą próbuje się udowodnić za wszelką ceną i przy użyciu każdego środka, pozbawiając atakowanych możliwości obrony. Pozytywne oceny odnosi się prawie wyłącznie do aktywności społecznej czy charytatywnej księży, pokazując, jak są sprawni organizacyjne, z wyraźnym przemilczeniem tego, co kryje się w istocie kapłaństwa.

Przedstawiony wyżej opis, jakkolwiek charakteryzuje duży poziom ogólności i uproszczeń, wskazuje na bardzo istotną potrzebę pogłębionej refleksji nad kapłaństwem, z sięgnięciem do źródeł biblijnych i teologicznych, ale też uwzględnieniem wymiaru społecznego i socjologicznego. W tę optykę znakomicie wpisuje się publikacja „Kapłan na miarę Boga i człowieka”, pod redakcją ks. dra Wojciecha Nowackiego. Książka jest pokłosiem sympozjum naukowego, jakie zostało zorganizowane w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży 24 kwietnia 2010 r. z okazji Roku Kapłaństwa. Chociaż jest to dzieło zbiorowe, jednak przyjmuje cechy monografii, która wieloaspektowo i z wykorzystaniem aparatu naukowego podejmuje próbę spojrzenia na istotę kapłaństwa. Struktura tego dzieła została odpowiednio przemyślana i można ją oddać w następującym kluczu: od zagadnień podstawowych dla odczytania teologii

kapłaństwa i formacji kapłańskiej, do praktyki duszpasterskiej i społecznej aktywności kapłana. W zaproponowanych ujęciach przewija się wyartykułowana na Soborze Watykańskim II zasada wierności Bogu i człowiekowi, oddana zresztą w samym tytule książki, przy czym elementem decydującym w tym względzie była wypowiedź Benedykta XVI podczas spotkania z duchowieństwem w archikatedrze warszawskiej w maju 2006 r., o czym informuje Redaktor dzieła we „Wprowadzeniu”. Wówczas papież przypomniał, że kapłan jest zwykłym człowiekiem, który dla swoich współpracowników ma być ekspertem w tym, co odnosi się do relacji człowieka z Bogiem. Spełnienie tej misji wymaga od kapłana z jednej strony zanurzenia się w Bożej obecności i życia głęboką relacją z Bogiem, z drugiej zaś bycia autentycznie i w całej pełni ludzkim. Te dwa wymiary spletają się ze sobą jak dwa ramiona krzyża, weryfikując się wzajemnie¹.

Widać więc wyraźnie, że wypowiedź Benedykta XVI określiła ramy dla refleksji zaprezentowanej w recenzowanej książce, uszczegóławiającej zagadnienie kapłaństwa z uwzględnieniem różnych kontekstów, zwłaszcza społeczno-kulturowego i religijnego. Jej zawartość merytoryczna przede wszystkim pozwala zorientować się, co jest wpisane w istotę kapłaństwa, jakie zagrożenia stają przed współczesnym kapłanem i zadania w zakresie osobistej formacji i zaangażowanie na rzecz innych.

Recenzowana publikacja jest adresowana do szerokiej grupy odbiorców. Niewątpliwie wśród nich są kapłani i kandydaci do kapłaństwa, którzy dzięki uważnej lekturze niejako na nowo mogą poddać refleksji swoje powołanie. Prezentowane treści i sposób ich ujęcia stanowią znakomite narzędzie także dla osób świeckich, dla głębszego wniknięcia w tajemnicę kapłaństwa i zrozumienia jego znaczenie dla budowania osobistej relacji z Bogiem i bliźnimi.

Ks. Stanisław Dziekoński

¹ Por. BENEDYKT XVI, *Spotkanie z duchowieństwem*. Warszawa, 25 maja 2006.